

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๕
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ได้มีการกำหนดแผนแม่บทขึ้นมา ๒ ฉบับ ได้แก่ แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐ และแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ซึ่งได้ถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน และเนื่องจากแผนแม่บทดังกล่าวถูกใช้มาเป็นเวลานาน แนวความคิดด้านการอนุรักษ์ และสถานการณ์ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จึงไม่สอดคล้องกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการมีโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เช่น โครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ซึ่งนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งการพัฒนาอื่นๆ ต่อเนื่องมา การท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นในกรุงรัตนโกสินทร์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การจราจร วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทฯ และกรอบแนวทางการพัฒนาที่ใช้อยู่เดิมอาจจะไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวทางการพัฒนาที่เปลี่ยนไปจากเดิม จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ฉบับใหม่ โดยผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า มีอำนาจหน้าที่ใน ข้อ ๙ (๑) วางนโยบาย กำหนดพื้นที่ และจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี (๕) ออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ดังนั้น เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปปฏิบัติเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ดังนั้น จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ ทั้งนี้ คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า โดยมีรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติดังนี้

๑. เห็นชอบแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และพื้นที่ใกล้เคียงบริเวณฝั่งธนบุรี และบริเวณที่ ๔ บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก

๒. เห็นชอบขยายพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์จากเดิม ๓ บริเวณ (กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก และบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์) เป็น ๔ บริเวณ โดยเพิ่มพื้นที่ส่วนขยายบริเวณที่ ๔ พื้นที่ต่อเนื่องบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก ตั้งแต่แนวกิ่งกลางคลองรอบกรุง (คลองบางลำพูและคลองโอ่งอ่าง) แนวกิ่งกลางแม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือและทิศใต้ และแนวคลองผดุงกรุงเกษมฝั่งตะวันออก

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๑) เป้าหมาย ข้อ ๑. อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์

- ข้อ ๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน คือ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต มีเป้าหมายในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล พื้นฟูและสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจของประเทศ ยุทธศาสตร์ระดับกระทรวง ทศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล สอดคล้องกับแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ที่ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจชุมชน และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ให้สามารถดำรงคุณค่าความเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติไปพร้อมกับการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ซึ่งมียุทธศาสตร์ โครงการต่างๆ เป็นการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ปรับปรุงพื้นที่โล่งสาธารณะ พื้นฟูระบบคูคลอง สาธารณูปโภคต่างๆ เป็นการรักษาคุณค่ามรดกวัฒนธรรมบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ตลอดจนแนวคลองรอบกรุง เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาแต่ละพื้นที่ให้ครอบคลุม ทั้งด้านภูมิทัศน์ ด้านการจราจร การใช้ที่ดิน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การท่องเที่ยว วิถีชุมชน และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ แผนระดับที่ ๒

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๒.๑.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การท่องเที่ยว

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมายที่ ๑. ผลลัพธ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ : กรุงรัตนโกสินทร์เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศไทย แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ จึงกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อต่อยอดระบบและกิจกรรมทางเศรษฐกิจสำคัญที่มีอยู่เดิม ให้เกิดความยั่งยืน การท่องเที่ยวในกรุงรัตนโกสินทร์มุ่งเน้นการสร้างสรรคการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมของชาติและชุมชนในพื้นที่ และเป็นกลไกในการส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนไปพร้อมกับการสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน

๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ข้อ ๓.๑ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

- แนวทางการพัฒนา

๑) สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการบนฐานของทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ได้แก่ แหล่งอุทยานประวัติศาสตร์ เมืองมรดกโลก โบราณสถาน เมืองเก่า ย่านการค้า วิถีชีวิตลุ่มน้ำ สินค้าชุมชน อาหารไทย และแพทย์แผนไทย เพื่อนำมาสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าผ่านองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์เป็นสินค้า รวมถึงการพัฒนากิจกรรมและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยววิถีพุทธ การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิม เป็นต้น

๒) พัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และการออกแบบ การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมการลงทุน การสร้างเครือข่ายวิสาหกิจการท่องเที่ยว การสื่อสารและการคมนาคม การพัฒนาระบบฐานข้อมูล การส่งเสริมการตลาด และการสร้างเรื่องราวเพื่อบอกเล่านักท่องเที่ยว เป็นต้น

- เป้าหมายของแผนย่อย ข้อ ๒. เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ กำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว คือ ๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อบำรุงรักษา และคุ้มครองแหล่งมรดกสำคัญ และจัดทำมาตรการสนับสนุนการฟื้นฟูแหล่งมรดก ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการท่องเที่ยว ๒) ยุทธศาสตร์ด้านภูมิทัศน์ เพื่อส่งเสริมการรับรู้โครงสร้างของกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น การปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองรอบโบราณสถาน แนวแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสำคัญ การฉายไฟส่องสว่างอาคารสำคัญและพื้นที่สาธารณะ เป็นต้น ๓) ยุทธศาสตร์ด้านการจราจร เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายการสัญจรอย่างเป็นระบบ พัฒนาจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรให้มีประสิทธิภาพเชื่อมโยงและเข้าถึงชุมชนได้ง่ายยิ่งขึ้น ๔) ยุทธศาสตร์ด้านกายภาพและวิถีชุมชน เป็นการดำเนินการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมการต่อยอดภูมิปัญญาและการสร้างเศรษฐกิจชุมชน ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ คือ ๑) กลยุทธ์ปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนให้อยู่ร่วมกับมรดกทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม และส่งเสริมการเรียนรู้แก่สาธารณะ และ ๒) กลยุทธ์ส่งเสริมการต่อยอดภูมิปัญญาและการสร้างเศรษฐกิจชุมชน และ ๕) ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว ชุมชน ประกอบด้วย ๓ กลยุทธ์ คือ ๑) กลยุทธ์เพิ่มคุณค่าและความหลากหลายของการท่องเที่ยว ๒) กลยุทธ์พัฒนาระบบการให้ข้อมูลและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว และ ๓) กลยุทธ์ยกระดับมาตรฐานแหล่งที่พักนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนย่อย คือ เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพ ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น โดยแผนผังแม่บทฯ มีจำนวนชุมชนเป้าหมาย ๓๑ ชุมชน จำนวน ๑๒ บริเวณ ในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ๑-๑๕ ปี

๒.๒.๑.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ มุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทั้งในเขตเมืองและชุมชน ให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ มี

พื้นที่สวนสาธารณะ พื้นที่สาธารณะในสถานที่ราชการ พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา และริมคลองต่างๆ ที่ยังใช้ประโยชน์ของพื้นที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ จึงกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อปรับปรุงพื้นที่โล่งสาธารณะ ลดการเพิ่มความร้อนแก่สภาพอากาศโดยรอบ

๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ข้อ ๓.๑ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

- แนวทางการพัฒนา ๒) รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมืองและชนบท เพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกรักหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ

- เป้าหมายของแผนย่อย ๒. พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านภูมิทัศน์ เนื่องจากกรุงรัตนโกสินทร์มีพื้นที่โล่งสาธารณะขนาดใหญ่ระดับเมือง มีต้นไม้ใหญ่จำนวนมากซึ่งเป็นองค์ประกอบของภูมิทัศน์เมืองประวัติศาสตร์ สามารถส่งเสริมคุณค่าให้กับโบราณสถาน หากมีการจัดวางตำแหน่งที่ดีและดูแลรักษาให้มีสภาพสมบูรณ์ จึงกำหนดกลยุทธ์ แผนงานและโครงการ ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์ และบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก คือ ๑) กลยุทธ์ขยับเน้นการรับรู้โครงสร้างของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยปรับปรุงพื้นที่รอบโบราณสถาน พัฒนาทางเดินเท้าที่สะดวกสบาย ปรับปรุงภูมิทัศน์ริมแม่น้ำเจ้าพระยาและแนวคลองสำคัญ ปรับปรุงพื้นที่โล่งสาธารณะ ๒) กลยุทธ์เสริมสร้างสิ่งแวดล้อม และเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านภูมิทัศน์ โดยวางระบบงานดูแลรักษาต้นไม้ ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนย่อย คือ พื้นที่สีเขียวในเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้ พักผ่อนหย่อนใจ เพิ่มขึ้น

๒.๒.๑.๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย แม่น้ำ ลำคลองและแหล่งธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ แม่น้ำเจ้าพระยา และลำคลองมีความสำคัญมาตั้งแต่ยุคต้นของกรุงรัตนโกสินทร์ และเป็นคลองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีแนวกำแพงเมืองพระนครสมัยกรุงธนบุรีเลียบไปตามแนวคลอง เช่น คลองคูเมือง รวมถึงคลองขุด เช่น คลองรอบกรุง รวมถึงคลองธรรมชาติ เช่น คลองบางกอกน้อย และคลองบางกอกใหญ่ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๑๐ กำหนดชื่อคลองสำคัญที่จะต้องอนุรักษ์ไว้ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานคลองคูเมืองเดิมในราชกิจจานุเบกษาหลายฉบับ การอนุรักษ์แม่น้ำลำคลองจึงเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ของแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อฟื้นฟูระบบคูคลอง และปรับปรุงคุณภาพน้ำ เพื่อการอนุรักษ์ การบริหารจัดการ ดูแลรักษาคุณภาพน้ำและสภาพ คู คลอง ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่

๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ข้อ ๓.๓ การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

- แนวทางการพัฒนา ๓) อนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ในทุกมิติเช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยะวัชพืชสิ่งกีดขวางทางน้ำ การบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ สุนทรียภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น

- เป้าหมายของแผนย่อย แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ มีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดีมีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

- การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ กำหนด ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านสาธารณูปโภค เพื่อปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพื้นที่อนุรักษ์ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงต้องมีระบบการบริหารจัดการน้ำ พื้นที่เสื่อมโทรมริมแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองคูเมืองเดิม ให้สอดคล้องกับรูปแบบวิถีชีวิตและเทคโนโลยีในปัจจุบันและในอนาคต จึงกำหนด กลยุทธ์ แผนงานและโครงการ คือ ๑) กลยุทธ์ปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและอเนกประโยชน์ เพื่อการฟื้นฟูระบบคูคลอง และปรับปรุงคุณภาพน้ำ การพัฒนาแนวป้องกันน้ำท่วม การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้มีส่วนช่วยส่งเสริมอัตลักษณ์ของกรุงรัตนโกสินทร์โดยเฉพาะวิถีชีวิตริมน้ำ และแนวแม่น้ำเจ้าพระยา คลอง คูเมือง และแนวกำแพงเมืองเดิม ๒) กลยุทธ์ยกระดับรูปแบบของระบบสาธารณูปโภคให้สอดคล้องกับพื้นที่อนุรักษ์ โดยจัดตั้งสำนักงานในรูปแบบศูนย์ปฏิบัติการด้านสาธารณูปโภคเพื่อชุมชนในกรุงรัตนโกสินทร์ รวมถึงเป็นพื้นที่กิจกรรมสันถนาการ ท่องเที่ยว และให้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดของแผนย่อย คือ สัดส่วนพื้นที่ริมคลองได้รับการฟื้นฟู

๒.๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ปฏิรูปการผังเมือง ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ ๑) วางผังเมืองและกำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินด้วยการใช้ระบบนิเวศท้องถิ่น และชุมชน เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง ๒) การวางผังเมืองระดับชุมชน และผังพื้นที่เฉพาะท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ ๓) การปฏิรูปมาตรการทางผังเมืองเพื่อกำกับการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารในการพัฒนาเป็นพื้นที่สีเขียวและพื้นที่รองรับน้ำด้วยระบบการโอนสิทธิการพัฒนาพื้นที่ (Transfer of Development Rights :TDR) โดยแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย ๒ กลยุทธ์ คือ ๑) กลยุทธ์ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยเครื่องมือทางผังเมือง โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร) ๒) กลยุทธ์ดำเนินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูเมือง สำหรับขั้นตอนการดำเนินการ กิจกรรม และเป้าหมายกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

๑) กลยุทธ์ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยเครื่องมือทางผังเมือง แผนงานการปรับปรุงมาตรการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคาร มี ๓ โครงการดังนี้

โครงการ	ขั้นตอนการดำเนินการ	กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม
๑. โครงการแก้ไขปรับปรุงแผนผังข้อกำหนดและมาตรการตามกฎหมายผังเมือง	การวางและจัดทำแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานครโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘	- วางและจัดทำแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร - ดำเนินการออกประกาศกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร	การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Control) โดยแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินและมาตรการทางผังเมือง ได้แก่ มาตรการโอนสิทธิ์การพัฒนา (Transfer of Development Rights :TDR) ของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร
๒. โครงการแก้ไขปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครตามกฎหมายควบคุมอาคาร	การแก้ไขปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นใน กรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นนอก บริเวณฝั่งธนบุรี ตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก เพื่อการควบคุมแบบซ้อนทับ (Overlay Control) โดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	- การจัดทำข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท - การออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒	การควบคุมแบบซ้อนทับ (Overlay Control) บนแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร โดยข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเรื่อง กำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง ใช้หรือเปลี่ยนแปลงใช้อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
๓. โครงการจัดทำมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	การออกมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	- การจัดทำมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม	การควบคุมให้เป็นไปตามมาตรการคุ้มครอง

โครงการ	ขั้นตอนการดำเนินการ	กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม
	(Urban Conservation Guideline) บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้าม บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ และบริเวณพื้นที่ต่อเนื่อง บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอก	ศิลปกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ - การประกาศกฎกระทรวงให้ใช้บังคับมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดลอมศิลปกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ โดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดลอมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕	สิ่งแวดลอมศิลปกรรม (Urban Conservation Guideline) เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ โดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดลอมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒) กลยุทธ์ดำเนินโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูเมือง แผนงานการวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ มี ๒ โครงการดังนี้

โครงการ	ขั้นตอนการดำเนินการ	กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม
๑. โครงการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะบริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา	การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยวริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา (Riverfront Development) ย่านท่าพระจันทร์-ท่าช้าง-ท่าเตียน ย่านเยาวราช-ทรงวาด และย่านปากคลองตลาด	- การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยวพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา (Riverfront Development) ย่านท่าพระจันทร์-ท่าช้าง-ท่าเตียน ย่านเยาวราช-ทรงวาด และย่านปากคลองตลาด - การดำเนินการเพื่อให้มีผลใช้บังคับผังเมืองเฉพาะโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘	สามารถดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ รวมทั้งการดำเนินการรื้อ ย้าย หรือดัดแปลงอาคาร และการควบคุมการใช้

โครงการ	ขั้นตอนการดำเนินการ	กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม
			ประโยชน์ที่ดิน และ อาคารตามแผนผัง และข้อกำหนดของผัง เมืองเฉพาะ
๒. โครงการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ บริเวณพื้นที่เปลี่ยนถ่ายการสัญจรโดยรอบสถานีรถไฟฟ้า	การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ เพื่อการพัฒนาพื้นที่เปลี่ยนถ่ายการสัญจร (Transit Oriented Development หรือ TOD) บริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน สถานีสนามไชย สถานีร่วมวังบูรพา-สามยอด สถานีวัดมังกรฯ สถานีอิสรภาพ สถานีสนามหลวง และสถานีร่วมผ่านฟ้า-อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย สถานีหลานหลวง สถานีศิริราช สถานีบางขุนพรหม และสถานีสะพานพระพุทธยอดฟ้า	การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะเพื่อการพัฒนาพื้นที่เปลี่ยนถ่ายการสัญจรบริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน - การดำเนินการเพื่อให้มีผลใช้บังคับผังเมืองเฉพาะโดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘	สามารถดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ รวมทั้งการดำเนินการรื้อ ย้าย หรือดัดแปลงอาคาร และการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารตามแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองเฉพาะ

๒.๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒

๑) วัตถุประสงค์ที่ ๑.๔ เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๒) เป้าหมายรวมที่ ๒.๓ ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๙ การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มีแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องคือการพัฒนาเมือง ซึ่งมีแนวคิดการพัฒนาหลัก คือ พัฒนาศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคม ประกอบด้วย การพัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองศูนย์กลางของจังหวัดให้เป็นเมืองน่าอยู่ เพื่อการใช้งานของคนทุกกลุ่มในสังคมอย่างเท่าเทียม เอื้อต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล พัฒนาระบบขนส่ง

สาธารณะในเขตเมือง รักษาอัตลักษณ์ของเมืองและสร้างคุณค่าของทรัพยากรเพื่อกระจายรายได้ให้คนในท้องถิ่น และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์จะต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองให้ สอดคล้องกัน โดยอาศัยเครื่องมือทางด้านผังเมืองเป็นแนวทางในการพัฒนาเมือง หรือส่วนของกรุงรัตนโกสินทร์ ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสุขลักษณะ ความสวยงาม ความปลอดภัยของประชาชน เพื่อส่งเสริมสังคม เศรษฐกิจ และ สภาพแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ จึงกำหนดให้มียุทธศาสตร์ด้านการ ใช้ที่ดิน เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์ คุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม สร้างความ สมดุลระหว่างแหล่งงานและที่อยู่อาศัย ประกอบกับการพัฒนาบริเวณพื้นที่เปลี่ยนถ่ายการสัญจร บริเวณโดยรอบ สถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ

(๓.๑) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มจำนวนเมืองศูนย์กลางของจังหวัดเป็นเมืองนำอยู่ สำหรับทุกกลุ่มในสังคม

(๓.๒) แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๒ การพัฒนาเมือง

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ประเทศไทย มีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาภาคบริการ และการท่องเที่ยว โดยยกระดับฐานธุรกิจบริการใหม่ที่มีแนวโน้มขยายตัวและมีศักยภาพในการเติบโต การพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน พัฒนา กลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่ เชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวตามความต้องการของตลาด อาทิจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรม แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ จึงเป็นแผนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่า ที่ให้ความสำคัญกับโครงสร้างและแหล่งมรดกทาง วัฒนธรรมที่สำคัญ โดยการออกแบบภูมิทัศน์ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและชุมชน ส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับชุมชน เน้นธุรกิจขนาดเล็กที่ดำเนินการโดยคนในพื้นที่ จัดระเบียบการท่องเที่ยว เส้นทาง ท่องเที่ยว และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และกำหนดให้มียุทธศาสตร์ที่มี ความสอดคล้อง อาทิ ยุทธศาสตร์ ๑ ด้านมรดกทางวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์ ๓ ด้านภูมิทัศน์ ยุทธศาสตร์ ๗ ด้าน กายภาพและวิถีชุมชน และยุทธศาสตร์ ๘ ด้านการท่องเที่ยว

(๔.๑) เป้าหมายระดับยุทธศาสตร์ที่ ๒.๑ เศรษฐกิจขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และ ๒.๒ การสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจรายสาขา

(๔.๒) แนวทางการพัฒนาที่ ๓.๒ การเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ของภาคการผลิตและบริการ ๓.๒.๓ การพัฒนาภาคบริการและการท่องเที่ยว

๒.๒.๔ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่ ๑๙ การรักษาความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

๒) แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รองรับนโยบายที่ ๑๑ : รักษา ความมั่นคงของฐาน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๓) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็น รากฐานการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

๔) ตัวชี้วัด (๑) ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล

๕) กลยุทธ์ (๑) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยกำหนดพื้นที่การอนุรักษ์ที่ชัดเจน

ส่วนที่ ๓ สารสำคัญของแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

๓.๑ การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ได้กำหนดแผนแม่บทขึ้นมา ๒ ฉบับ ได้แก่ แผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐ และแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ซึ่งได้ถูกนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน และเนื่องจากแผนแม่บทดังกล่าวถูกใช้มาเป็นเวลานาน แนวความคิดด้านการอนุรักษ์และพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป และสถานการณ์ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จึงไม่สอดคล้องกับบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการมีโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เช่น โครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ซึ่งนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งการพัฒนาอื่นๆ ต่อเนื่องมา การท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นในกรุงรัตนโกสินทร์ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การจราจร วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม แผนแม่บทฯ และกรอบแนวทางการพัฒนาที่ใช้อยู่เดิมอาจจะไม่สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวทางการพัฒนาที่เปลี่ยนไปจากเดิม จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ฉบับใหม่ โดยผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอน

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ จัดทำขึ้นตามระเบียบนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นแผนเดียวที่หน่วยงานของรัฐต้องยึดเป็นกรอบดำเนินงาน ตามแผนงานโครงการที่ระบุไว้ในแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ที่จัดทำขึ้นมีแนวคิดการอนุรักษ์เมืองสมัยใหม่ ที่เน้นการบูรณาการมิติด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบการอนุรักษ์และพัฒนาในภาพรวมที่ชัดเจน แต่มีรายละเอียดการดำเนินงานที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนรายละเอียดภายใต้กรอบที่กำหนดตามความเหมาะสม จัดทำโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ช่วยให้แผนแม่บทมีความสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง คำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทแวดล้อมในปัจจุบัน และคำนึงถึงอนาคต โดยกำหนดให้มีการทบทวนแผนทุก ๕ ปี ทบทวนความเหมาะสมของโครงการในแผนผังแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อปรับปรุงและเสนอโครงการใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน และมีแนวคิดหลักในการจัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ คือ การอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ควบคู่กันไป โดยยึดแนวทางดำเนินการ ๓ ด้านที่สอดคล้องกัน คือ ๑) การจัดทำแผนผังแม่บทฯ ให้ส่งเสริมคุณค่าและอัตลักษณ์ของมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในพื้นที่ ๒) การจัดทำแผนผังแม่บทฯ ให้มีการใช้ประโยชน์มรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างเหมาะสมตามหลักการพัฒนายั่งยืน ๓) การจัดทำแผนผังแม่บทฯ เพื่อนำไปสู่การพัฒนายกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน

๓.๒ สารสำคัญของแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ทดแทนแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ที่ใช้เป็นกรอบแนวทางใน

การอนุรักษ์มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ และแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ใช้เป็นกรอบแนวทางในการอนุรักษ์มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓

๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัดรวม

เป้าหมาย

- ๑) อนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในพื้นที่ โดยเน้นการเล่าเรื่องราวของพัฒนาการเชิงพื้นที่ของกรุงรัตนโกสินทร์ และกำหนดแนวทางการจัดการแหล่งมรดกอย่างเป็นระบบในระยะยาว
- ๒) กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินและการควบคุมอาคารให้เหมาะสมกับการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

๓) จัดระเบียบการจราจรในพื้นที่ โดยใช้ประโยชน์และให้ความสำคัญกับการสัญจรทุกประเภท จัดระเบียบและเชื่อมโยงโครงข่ายการสัญจร เน้นการใช้ระบบขนส่งสาธารณะผสมผสานกับการเดินเท้า รวมถึงการออกแบบจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรให้มีความสะดวกสบายต่อผู้ใช้งาน

๔) ขับเน้นโครงสร้างและแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของกรุงรัตนโกสินทร์ โดยการอนุรักษ์ภูมิทัศน์โดยรอบแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและมุมมอง การออกแบบภูมิทัศน์เมืองเพื่อการสื่อความหมายและสร้างความต่อเนื่องเชิงพื้นที่ กำหนดกรอบการออกแบบเมืองและการปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ที่มีการทำงานเข้มข้นและพื้นที่สาธารณะ

๕) ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและชุมชน โดยกำหนดพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย และจัดทำแนวทางการฟื้นฟูชุมชนที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

๖) ส่งเสริมเศรษฐกิจในระดับชุมชน โดยเน้นธุรกิจขนาดเล็กที่ดำเนินการโดยคนในพื้นที่

๗) จัดระเบียบการท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ

๘) ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการในอนาคต

ตัวชี้วัดรวม คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ไปใช้

๓.๒.๓ แนวทางการดำเนินการ/พัฒนา คือ แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ กำหนดยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายสาขา ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ๑๘ แผนงาน ๔๕ โครงการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์รายสาขา	แนวความคิด
๑. ยุทธศาสตร์ด้านมรดกวัฒนธรรม ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ๗ โครงการ	การอนุรักษ์แหล่งมรดก (Tangible Cultural Heritages) และวิถีวัฒนธรรม (Intangible Cultural Heritages) ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ๕ โครงการ	การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสาน (Mixed Land Use) เพื่อความสมดุลระหว่างแหล่งงานและที่อยู่อาศัย (Job-Housing Balance) การพัฒนาบริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้ามหานคร (Transit Oriented Development หรือ TOD)

ยุทธศาสตร์รายสาขา	แนวความคิด
๓. ยุทธศาสตร์ด้านภูมิทัศน์ ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ๖ โครงการ	การกำหนดและสร้างการมองเห็นและการรับรู้ทั่วไประหว่างการสัญจรและ การทำกิจกรรมภายในพื้นที่ การออกแบบและบริหารจัดการภูมิทัศน์ที่ดีจะ มีส่วนทำให้เกิดการรับรู้คุณค่าทางประวัติศาสตร์ เกิดความสะอาดสบาย ความประทับใจ และความทรงจำที่ดีต่อผู้มาเยือนและผู้ใช้ชีวิตภายในพื้นที่
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการจราจร ประกอบด้วย ๓ แผนงาน ๗ โครงการ	การพัฒนาระบบการสัญจรด้วยแนวคิด “Green Historical and Cultural Move” ที่เน้นการพัฒนาที่ส่งเสริมพื้นที่ที่มีความสำคัญทั้งทาง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ส่งเสริมการสัญจรหลากหลายรูปแบบให้ สามารถเชื่อมต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการจราจรและ รูปแบบการสัญจรที่เหมาะสมและมีความแตกต่างในแต่ละพื้นที่
๕. ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณูปโภค ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ๕ โครงการ	การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้สามารถใช้งานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ออกแบบการใช้งานอย่างอเนกประโยชน์ ยั่งยืน สามารถ ปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและสภาวะภูมิอากาศ
๖. ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณูปการ ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ๔ โครงการ	การพัฒนาระบบสาธารณูปการอเนกประโยชน์ (Multi-functional Public Facilities) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำหน้าที่หลักในการ ให้บริการคุณภาพสูง เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตแก่คนในชุมชนและเพิ่ม ขีดความสามารถในการให้บริการเพื่อสนองความต้องการของคนทุกกลุ่ม
๗. ยุทธศาสตร์ด้านกายภาพและวิถี ชุมชน ประกอบด้วย ๒ แผนงาน ๔ โครงการ	การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของชุมชนให้สามารถอยู่ร่วมกับมรดกวัฒนธรรม ได้อย่างเหมาะสม การปรับปรุงพื้นที่สาธารณะและสาธารณูปการต่างๆ ให้ สอดคล้องกับสภาพสังคมและการใช้งานที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย การต่อ ยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในเชิงเศรษฐกิจและการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ชุมชน รวมถึงการส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอย่าง ยั่งยืนไปพร้อมกับการสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน
๘. ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๓ แผนงาน ๗ โครงการ	การสร้างสรรค์การท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของชาติและชุมชน การส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทาง วัฒนธรรมอย่างยั่งยืนไปพร้อมกับการสร้างการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้กับ ชุมชน

โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของแต่ละโครงการ เป็น ๓ ระดับ คือ ความสำคัญระดับที่ ๑
จำเป็นต้องดำเนินการอย่างยิ่ง เช่น โครงการจัดทำทะเบียนแหล่งมรดกท้องถิ่นและสนับสนุนการบูรณปฏิสังขรณ์
แหล่งมรดกท้องถิ่น การแก้ไขปรับปรุงแผนผังข้อกำหนดและมาตรการตามกฎหมายผังเมือง ความสำคัญระดับที่ ๒
จำเป็นต้องดำเนินการ เช่น โครงการส่งเสริมการใช้ขนส่งมวลชนเพื่อลดการใช้นยานพาหนะ การพัฒนาและปรับปรุง
ท่าเรือ และความสำคัญระดับที่ ๓ สมควรดำเนินการ เช่น โครงการปรับปรุงวัดและโรงเรียนเป็นศูนย์บริการครบ
วงจรแก่ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส โดยมีการระบุลักษณะการดำเนินการ ประกอบด้วย H หมายถึง มีการดำเนินการ
ปรับปรุงกายภาพเป็นหลัก S หมายถึง มีการดำเนินกิจกรรมแสดงมาตรการด้านเศรษฐกิจ-สังคม และการจัดการ

ความรู้ความเข้าใจ และ H/S หมายถึง การดำเนินการปรับปรุงกายภาพควบคู่ไปกับมาตรการด้านเศรษฐกิจ สังคม และการจัดการ เป็นต้น

จากยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนาทั้ง ๘ ด้าน นำไปสู่การจัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายพื้นที่ ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายพื้นที่ เป็นการดำเนินการโดยนำยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายสาขา บูรณาการลงในพื้นที่ ๑๒ พื้นที่ ดังนี้

ยุทธศาสตร์รายพื้นที่	แนวความคิด
๑. บริเวณพระบรมมหาราชวัง (กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน)	การเพิ่มระดับการรับรู้และการเข้าถึงพระบรมมหาราชวังและพื้นที่วังหน้า การใช้งานหน่วยงานสถานที่ที่มีอยู่เดิมในพื้นที่ให้สามารถส่งเสริมกิจกรรมด้านการอนุรักษ์
๒. บริเวณย่านบางลำพู	การขึ้นทะเบียนและการฟื้นฟูแหล่งมรดกระดับท้องถิ่น การควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้างให้เหมาะสมกับการเป็นแหล่งที่พักนักท่องเที่ยว การปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถานและคลองสำคัญ
๓. บริเวณถนนราชดำเนินกลาง -ผ่านฟ้า	การสร้างพื้นที่เปลี่ยนถ่ายการสัญจรจากถนนราชดำเนินนอกเข้าสู่ถนนราชดำเนินกลาง การเป็นประตูเข้าสู่พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน
๔. บริเวณย่านเสาชิงช้า	การขบเน้นและเชื่อมต่อกันระหว่างพื้นที่โบราณสถานสำคัญ และย่านการค้าเก่า
๕. บริเวณย่านปากคลองตลาด	การสร้างโอกาสในการพัฒนาโดยบูรณาการฟื้นฟูย่านการค้า การท่องเที่ยวปากคลองตลาด และการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีรถไฟฟ้า สถานีสนามไชย
๖. บริเวณวังเดิม – วังหลัง (บริเวณฝั่งธนบุรีตรงข้ามกรุงรัตนโกสินทร์และพื้นที่ถัดออกไป)	การเพิ่มระดับการรับรู้และเข้าถึงพระราชวังเดิม การฟื้นฟูคลองคูเมืองเดิมฝั่งตะวันตก การเชื่อมโยงพื้นที่ริมแม่น้ำให้ต่อเนื่องกัน
๗. บริเวณวัดดุสิตาราม – บางยี่ขัน	การเชื่อมต่อพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธีกับพื้นที่โดยรอบจนถึงพื้นที่สถานีรถไฟฟ้าศิริราช การขึ้นทะเบียนแหล่งโบราณสถานสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคลองบางกอกน้อย แม่น้ำเจ้าพระยา และวัดสำคัญ
๘. บริเวณย่านบางขุนพรหม	การสร้างชุมชนที่พักอาศัยขึ้นดีในพื้นที่อนุรักษ์ โดยส่งเสริมการเชื่อมต่อการสัญจรระหว่างพื้นที่สาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยา
๙. บริเวณย่านนางเลิ้ง – มหา นาค	การกำหนดแนวคลองผดุงกรุงเกษมเป็นแนวเชื่อมต่อการอนุรักษ์และพัฒนาในส่วนต่างๆเข้าด้วยกัน และกำหนดชุมชนนางเลิ้งเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ของการอยู่ร่วมกันระหว่างวิถีชุมชนและอาคารที่ควรอนุรักษ์
๑๐. บริเวณย่านเยาวราช – วงเวียน ๒๒ กรกฎาคม	การส่งเสริมศักยภาพในการเป็นย่านการค้าต่อเนื่องจากอดีต การขึ้นทะเบียนมรดกท้องถิ่น การใช้มาตรการทางผังเมืองและภาษีเพื่อกระตุ้นการอนุรักษ์
๑๑. บริเวณย่านตลาดน้อย	การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในพื้นที่พร้อมกับการรักษาและพัฒนาวิถีชุมชน
๑๒. บริเวณย่านกะดีจีน – คลองสาน	การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนในการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนประวัติศาสตร์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งทางรางในอนาคต

รายละเอียดของยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายสาขา ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ๑๘ แผนงาน ซึ่งจะนำไปสู่การจัดทำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ รายพื้นที่ โดยแสดงเป้าหมาย/ตัวชี้วัด กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ ดังนี้

๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านมรดกวัฒนธรรม

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
บำรุงรักษา คุ่มครองแหล่งมรดกสำคัญ และจัดทำมาตรการสนับสนุนการฟื้นฟูแหล่งมรดก	๑.๑ การค้ำครองและบูรณปฏิสังขรณ์แหล่งมรดก	๑.๑.๑ โครงการค้ำครองแม่น้ำเจ้าพระยา ๑.๑.๒ โครงการบูรณปฏิสังขรณ์แหล่งมรดกสำคัญ ๑.๑.๓ โครงการบูรณปฏิสังขรณ์โบราณสถานในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ ๑.๑.๔ โครงการขึ้นทะเบียนโบราณสถานที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน ๑.๑.๕ โครงการจัดทำทะเบียนแหล่งมรดกท้องถิ่น และสนับสนุนการบูรณปฏิสังขรณ์แหล่งมรดกท้องถิ่น
จัดทำมาตรการสนับสนุนการฟื้นฟูแหล่งมรดกที่เป็นวิถีวัฒนธรรม	๑.๒ การส่งเสริมฟื้นฟูวิถีวัฒนธรรม	๑.๒.๑ โครงการสืบสานฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีและเทศกาลท้องถิ่น ๑.๒.๒ โครงการฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอาหาร นาฏศิลป์และหัตถศิลป์

สรุปรายละเอียดด้านมรดกวัฒนธรรม

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๑.๑.๑ โครงการ คุ้มครองแม่น้ำ เจ้าพระยา	←				→											กรมศิลปากร	๑๐	กรม ศิลปากร	แม่น้ำเจ้าพระยา ได้รับการอนุรักษ์ และมีมาตรการ ป้องกัน	แม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณพื้นที่อันควร อนุรักษ์ได้รับการ ขึ้นทะเบียน โบราณสถาน
๑.๑.๒ โครงการ บูรณปฏิสังขรณ์แหล่ง มรดกสำคัญ	←				→											กรมศิลปากร	๓๒๔	กรม ศิลปากร สำนักงาน คณะ	สร้างความชัดเจน ในการบอกเล่า เรื่องราว พัฒนาการของ	- มีแผนปฏิบัติการ พื้นที่ป้อมมหากาฬ และวัดบวรสถาน สุทธาวาส

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
																		กรรมการ กฤษฎีกา	กรุงเทพมหานคร อนุรักษ์คุณค่าของ แหล่งมรดก และ สนับสนุนการ ท่องเที่ยว	- ป้อมมหากาฬ พร้อมด้วยปราการ และวัดบวรสถาน สุทธานาสได้รับการ บูรณปฏิสังขรณ์	
๑.๑.๓ โครงการ บูรณปฏิสังขรณ์ โบราณสถานในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร	←																กรมศิลปากร	๓,๐๗๕	กรม ศิลปากร	โบราณสถานใน บริเวณ กรุงเทพมหานคร ได้รับการ บูรณปฏิสังขรณ์ และดูแลรักษาให้ อยู่ในสภาพ สมบูรณ์	- มีข้อมูลการ สำรวจและ จัดลำดับความ จำเป็นเร่งด่วนของ โบราณสถาน - มีแผนปฏิบัติการ การบูรณปฏิสังขรณ์ โบราณสถานรายปี - โบราณสถานใน บริเวณ กรุงเทพมหานคร ได้รับการ บูรณปฏิสังขรณ์
๑.๑.๔ โครงการขึ้น ทะเบียนโบราณสถานที่ ยังไม่ได้การขึ้น ทะเบียน	←																กรมศิลปากร	๑๕๓	กรม ศิลปากร	เร่งรัดการขึ้น ทะเบียนโบราณ สถานที่ยังไม่ได้ขึ้น ทะเบียนในบริเวณ กรุงเทพมหานคร ให้ได้รับการขึ้น ทะเบียนอย่าง ครบถ้วน	โบราณสถานที่ยัง ไม่ได้รับการขึ้น ทะเบียนในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ได้รับการขึ้น ทะเบียน
๑.๑.๕ โครงการจัดทำ ทะเบียนแหล่งมรดก	←																กทม.	๑๗๐	กทม.	อนุรักษ์แหล่ง มรดกสำคัญที่มี	มรดกท้องถิ่นได้รับ การขึ้นทะเบียน

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
ท้องถิ่น และสนับสนุน การบูรณปฏิสังขรณ์ แหล่งมรดกท้องถิ่น																(สำนักผังเมือง)			คุณค่าที่ไม่ได้อยู่ใน การดูแลของกรม ศิลปากร	และได้รับการ บูรณะ
๑.๒.๑ โครงการสืบสาน ฟื้นฟูชนบทธรรมเนียม ประเพณีและเทศกาล ท้องถิ่น	←															กทม. (สำนัก วัฒนธรรม กีฬา และการ ท่องเที่ยว)	๒๒๕	กทม.	กระตุ้นให้มีการจัด งานประเพณีและ เทศกาลท้องถิ่น	- การจัดกิจกรรม การฟื้นฟูมรดกทาง วัฒนธรรมและ เทศกาลที่มีอยู่ใน ท้องถิ่น
๑.๒.๒ โครงการฟื้นฟู ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมอาหาร นาฏศิลป์และหัตถศิลป์	←															กทม. (สำนัก วัฒนธรรม กีฬา และการ ท่องเที่ยว)	๒๒๕	กทม.	กระตุ้นให้มีการสืบ สานภูมิปัญญา ท้องถิ่น วัฒนธรรม อาหาร นาฏศิลป์ หัตถศิลป์	มีข้อมูลภูมิปัญญา ท้องถิ่น วัฒนธรรม อาหาร นาฏศิลป์ หัตถศิลป์ ที่ได้จาก การประเมินคุณค่า

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการใช้ที่ดิน

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
ควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินโดย เครื่องมือทางผังเมือง	๒.๑ การปรับปรุงมาตรการควบคุมการใช้ ประโยชน์ที่ดินและอาคาร	๒.๑.๑ โครงการแก้ไขปรับปรุงแผนผังข้อกำหนดและมาตรการตามกฎหมายผังเมือง ๒.๑.๒ โครงการแก้ไขปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครตามกฎหมายควบคุมอาคาร ๒.๑.๓ โครงการจัดทำมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม
ดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูเมือง	๒.๒ การวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไป ตามผังเมืองเฉพาะ	๒.๒.๑ โครงการวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเฉพาะ บริเวณริมฝั่งแม่น้ำ เจ้าพระยา ๒.๒.๒ โครงการวาง จัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ในพื้นที่เปลี่ยน ถ้ำการสัญจรโดยรอบสถานีรถไฟฟ้า

สรุปรายละเอียดด้านการใช้ที่ดิน

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๒.๑.๑ โครงการแก้ไขปรับปรุงแผนผังข้อกำหนดและมาตรการตามกฎหมายผังเมือง	←				→											กทม. (สำนักผังเมือง)	๕๐	กทม.	การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Control) โดยแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินและมาตรการทางผังเมือง	กรุงเทพมหานครปรับปรุงแผนผังข้อกำหนดและมาตรการตามกฎหมายผังเมือง
๒.๑.๒ โครงการแก้ไขปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครตามกฎหมายควบคุมอาคาร	←									→						กทม. (สำนักผังเมือง)	๔๐	กทม.	การควบคุมแบบซ้อนทับ (Overlay Control) บนแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานครปรับปรุงข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครตามกฎหมายควบคุมอาคาร
๒.๑.๓ โครงการจัดทำมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	←				→											สผ.	๒๐	สผ.	การควบคุมให้เป็นไปตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม	มีมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์
๒.๒.๑ โครงการวางจัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเฉพาะ	←									→						กทม. (สำนักผังเมือง)	๑๕๐	กทม.	ดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีคุณค่าในทางศิลปกรรม	มีผังเมืองเฉพาะเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูเมืองและส่งเสริมการ

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา																		สถาปัตยกรรมประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ	ห้องเที่ยวพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา		
๒.๒.๒ โครงการวางจัดทำและดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ในพื้นที่เปลี่ยนถ้ายการสัญจรโดยรอบสถานีรถไฟฟ้า	←																กทม. (สำนักผังเมือง)	๕๐๐	กทม. หน่วยงานราชการ และ รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง	ดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรมประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ	มีผังเมืองเฉพาะเพื่อการพัฒนาพื้นที่เปลี่ยนถ้ายการสัญจร (Transit Oriented Development หรือ TOD) บริเวณโดยรอบสถานีรถไฟฟ้า

๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านภูมิทัศน์

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
ขับเคลื่อนการรับรู้โครงสร้างของกรุงรัตนโกสินทร์	๓.๑ การปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง	๓.๑.๑ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบโบราณสถาน ๓.๑.๒ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในโครงสร้างทัศนภาพ ๓.๑.๓ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแนวแม่น้ำเจ้าพระยาและแนวคลองสำคัญ ๓.๑.๔ โครงการปรับปรุงพื้นที่โล่งสาธารณะ ๓.๑.๕ โครงการฉายไฟส่องสว่างอาคารสำคัญ และพื้นที่สาธารณะ
เสริมสร้างสิ่งแวดล้อม และเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานด้านภูมิทัศน์	๓.๒ การบริหารจัดการภูมิทัศน์เมือง	๓.๒.๑ โครงการวางระบบงานดูแลรักษาต้นไม้ใหญ่

สรุปรายละเอียดด้านภูมิทัศน์

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๓.๑.๑ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบโบราณสถาน																กทม. (สำนักผังเมือง/สำนักการโยธา/สำนักงานเขต/สำนักการจราจรและขนส่ง)	๕๖๕.๖๐	กทม.	ภาพโบราณสถาน ที่มองเห็นจาก ระยะการเข้าถึง ได้รับการส่งเสริม ด้านรูปลักษณ์ให้ เด่นชัด ได้รับการ อำนวยความสะดวก สะดวกในการ เยี่ยมชมสถานที่	- พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๑ เช่น วัด อรุณราชวราราม บ่อนวิชัยประสิทธิ์ ศาลหลักเมือง ฯลฯ ได้รับการปรับปรุง ภูมิทัศน์และระบบ สื่อความหมาย - พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๒ เช่น วัด ราชนัดดา ภูเขา ทองวัดสระเกศ วัด

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
																				บวรนิเวศ ได้รับ การปรับปรุงภูมิ ทัศน์และระบบสื่อ ความหมาย ฯลฯ - พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๓ เช่น ลานหน้าโบสถ์ซาง ตาครูส์ วัดเทพ ศิรินทราวาส ฯลฯ ได้รับการปรับปรุง ภูมิทัศน์และระบบ สื่อความหมาย	
๓.๑.๒ โครงการ ปรับปรุงภูมิทัศน์ใน โครงสร้างทัศนภาพ	←																กทม. (สำนัก ผังเมือง/ สำนัก การจราจร และขนส่ง/ สำนักการ โยธา/ สำนักงาน สิ่งแวดล้อม/ สำนักเทศกิจ)	๔๑๐.๔๐	กทม.	โครงสร้างเมือง ประวัติศาสตร์ของ กรุงรัตนโกสินทร์มี ความชัดเจนขึ้น สำหรับผู้สัญจร ภายในเมือง	- พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๑ เช่น ถนนราชดำเนินใน ถนนสนามไชย ถนนมหาราช ความยาวประมาณ ๘.๕ กม. ได้รับการ ปรับปรุงเส้นทาง เดินเท้า - พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๒ เช่น ถนนตรีเพชร ถนน พระอาทิตย์ ความ ยาวประมาณ ๕.๓ กม. ได้รับการ ปรับปรุงภูมิทัศน์

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
																				- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๓ เช่น ถนนราชดำเนินนอก ถนนนครสวรรค์ ความยาวประมาณ ๓.๓ กม. ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์	
๓.๑.๓ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในแนวแม่น้ำเจ้าพระยาและแนวคลองสำคัญ																	กทม. (สำนักการระบายน้ำ/สำนักผังเมือง/สำนักการโยธา)	๗๙๒.๔๐	กทม.	แนวแม่น้ำเจ้าพระยาและแนวคลองสำคัญได้รับการจัดระเบียบให้กลมกลืนระหว่างวิถีชีวิตริมแม่น้ำ และเขื่อนป้องกันน้ำท่วมพื้นที่สาธารณะริมน้ำมีการใช้งานที่ส่งเสริมภาพที่ดี	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ เช่น พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น บริเวณพระบรมมหาราชวัง บริเวณวังเดิม - วังหลัง พื้นที่ริมคลองคูเมืองเดิม คลองรอบกรุง ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ เช่น พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น บริเวณย่านบางลำพู ย่านปากคลองตลาด พื้นที่ริมคลองรอบ

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
																				กรุง คลองผดุงกรุงเกษม ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๓ เช่น พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น บริเวณย่านบางขุนพรหม ย่านกะดีจีน-คลองสาน พื้นที่ริมคลองบ้านขมิ้น คลองบางกอกน้อย ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์
๓.๑.๔ โครงการปรับปรุงพื้นที่โล่งสาธารณะ																กทม. (สำนักผังเมือง/สำนักการจราจรและขนส่ง/สำนักการโยธา/สำนักสิ่งแวดล้อม)	๓๗๘	กทม.		- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ เช่น บริเวณสนามหลวง ได้รับการปรับปรุงพื้นที่ - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ เช่น บริเวณลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ได้รับการปรับปรุงพื้นที่

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
																				- จำนวนประชาชน ที่มาใช้งานเพิ่มมากขึ้น	
๓.๑.๕ โครงการฉายไฟ ส่องสว่างอาคารสำคัญ และพื้นที่สาธารณะ																	-กรมการ ท่องเที่ยว -กทม. (สำนัก การโยธา/ สำนัก วัฒนธรรม กีฬาและการ ท่องเที่ยว)	๑,๕๗๑.๔๓	-กรมการ ท่องเที่ยว -กทม.	จัดไฟประดับฉาย โครงสร้างเมืองเก่า โบราณสถาน และ พื้นที่สาธารณะ	- พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๑ เช่น ท่าเรือศิริราช ศาลหลักเมือง แนว คลองคูเมืองเดิม ได้รับการติดตั้งการ จัดฉายไฟส่องสว่าง - พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๒ เช่น ป้อมมหากาฬ เสาชิงช้า ได้รับการ ติดตั้งการจัดฉาย ไฟส่องสว่าง - พื้นที่ดำเนินการ ระยะที่ ๓ เช่น สะพานพระราม ๘ อาคารริมถนนราช ดำเนินนอก ได้รับ การติดตั้งการจัด ฉายไฟส่องสว่าง - จำนวนประชาชน ที่มาท่องเที่ยวใน เวลากลางคืนเพิ่ม มากขึ้น

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๓.๒.๑ โครงการวางระบบงานดูแลรักษาต้นไม้ใหญ่	←									→						กทม. (สำนักสิ่งแวดล้อม)	๘๐	กทม.	ต้นไม้ใหญ่ในพื้นที่มีความงามสมบูรณ์ มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย ให้ร่มเงา ให้สภาพอากาศที่ดี เสริมคุณค่าและสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับภูมิทัศน์เมือง ประวัติศาสตร์ได้อย่างเต็มที่	- มีหน่วยงานด้านรุกขกรรม หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ - มีระบบซอฟต์แวร์เพื่อดูแลรักษาต้นไม้และฐานข้อมูลต้นไม้ใหญ่ในระบบ GIS ในพื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นใน และพื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ เช่นบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นนอก

๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการจราจร

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
เชื่อมโยงโครงข่ายการสัญจรอย่างเป็นระบบ	๔.๑ การเชื่อมโยงโครงข่ายการสัญจร	๔.๑.๑ โครงการส่งเสริมการเชื่อมต่อยานพาหนะต่างประเภท ๔.๑.๒ โครงการทดแทนที่จอดรถบนพื้นผิวจราจร
ส่งเสริมการสัญจรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่	๔.๒ การสนับสนุนการเดินเท้า และการใช้จักรยาน	๔.๒.๑ โครงการจำกัดการสัญจรในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน ๔.๒.๒ โครงการส่งเสริมการใช้ขนส่งมวลชนเพื่อลดการใช้ยานพาหนะส่วนบุคคล

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
กรุงรัตนโกสินทร์		๔.๒.๓ โครงการเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอกด้วยพาหนะส่วนบุคคล
พัฒนาจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจรให้มีประสิทธิภาพเชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๔.๓ การออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงจุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร	๔.๓.๑ โครงการจัดการจราจรในเขตเศรษฐกิจเฉพาะกิจ ๔.๓.๒ โครงการพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือ

สรุปรายละเอียดด้านการจราจร

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๔.๑.๑ โครงการส่งเสริมการเชื่อมต่อยานพาหนะต่างประเภท	←				→											รพม. กทม. (สำนักผังเมือง/สำนักการคลัง)	๑๕๐	กทม. (สำนักการคลัง)	มีระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพ สะดวกต่อการคมนาคมด้วยตนเอง เชื่อมต่อการคมนาคมที่หลากหลาย	เกิดพื้นที่เชื่อมต่อ ยานพาหนะ และระบบการเชื่อมต่อ ยานพาหนะ
๔.๑.๒ โครงการทดแทนที่จอดรถบนพื้นผิวจราจร	←									→						กทม. (สำนักการจราจรและขนส่ง) ผู้ทรงสิทธิในพื้นที่	๑๐๕	กทม. ผู้ทรงสิทธิในพื้นที่	มีพื้นที่จอดรถยนต์ และรถบริการนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น อยู่ในจุดที่สะดวกต่อการเชื่อมต่อการสัญจร	พื้นที่จอดรถรวมในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์และโดยรอบกรุงรัตนโกสินทร์เพิ่มขึ้น
๔.๒.๑ โครงการจำกัดการสัญจรในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน						←				→						กทม. (สำนักการจราจรและขนส่ง)	๑๐	กทม.	บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน มีการจราจรเบา	มีมาตรการกำหนดการสัญจร

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด			
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน					
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕								
																สำนักงาน ตำรวจ แห่งชาติ (กอง บังคับการ ตำรวจจราจร)			บาง มีความ ปลอดภัยในการ สัญจรทางเท้าใน ระดับมาตรฐาน	ในบริเวณกรุง รัตนโกสินทร์ชั้นใน			
๔.๒.๒ โครงการส่งเสริม การใช้ขนส่งมวลชนเพื่อ ลดการใช้นยานพาหนะ ส่วนบุคคล																กทม. (สำนัก การจราจร และขนส่ง)	๓๐	กทม.	ลดการใช้รถยนต์ ส่วนตัว มีความ สะดวกในการ สัญจรเชื่อมต่อทั้ง ภายในและ ภายนอกพื้นที่ โครงการทั้งทางน้ำ และทางบก	มีรูปแบบระบบ ขนส่งและ ยานพาหนะที่ เหมาะสมกับพื้นที่			
๔.๒.๓ โครงการเก็บ ค่าธรรมเนียมการเข้า บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ชั้นนอกด้วยพาหนะส่วน บุคคล																		กทม. (สำนัก การจราจร และขนส่ง)	๓๐	กทม.	ลดปริมาณการ สัญจรผ่านพื้นที่ ด้วยมาตรการทาง การเงิน และ ปริมาณการสัญจร ที่เอื้ออำนวยต่อ บรรยากาศของ เมืองอนุรักษ์ ประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรม	มีระบบการเก็บ ค่าธรรมเนียมการ เข้าบริเวณกรุง รัตนโกสินทร์ ชั้นนอก	
๔.๓.๑ โครงการจัดการ จราจรในเขตเศรษฐกิจ เฉพาะกิจ																			กทม. (สำนัก การจราจร และขนส่ง)	๒๐	การร่วมทุน ของภาคี การพัฒนา ในพื้นที่	การสัญจรที่ สอดคล้องและ ส่งเสริมเศรษฐกิจ	ถนนเยาวราชเป็น ต้นแบบในการ จัดการจราจรใน เขตเศรษฐกิจพิเศษ

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๔.๓.๒ โครงการพัฒนาและปรับปรุงท่าเรือ	←									→						กรมเจ้าท่า	๔๘	กรมเจ้าท่า	ความสะดวกสบายและความปลอดภัยต่อการเดินทางของประชาชนสามารถเชื่อมต่อการสัญจรทางระบบน้ำ ระบบถนน และระบบราง อย่างเหมาะสม	ท่าเรือโดยสารในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๖ ท่าเรือได้รับการปรับปรุง

๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านสาธารณูปโภค

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
ปรับปรุงสาธารณูปโภคพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและเอเนกประโยชน์	๕.๑ การป้องกันน้ำท่วมและปรับปรุงคุณภาพน้ำ	๕.๑.๑ โครงการพัฒนาแนวป้องกันน้ำท่วม ๕.๑.๒ โครงการฟื้นฟูระบบคูคลอง และปรับปรุงคุณภาพน้ำ ๕.๑.๓ โครงการปรับปรุงระบบการระบายน้ำ
ยกระดับรูปแบบของระบบสาธารณูปโภคให้สอดคล้องกับพื้นที่อนุรักษ์	๕.๒ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของระบบสาธารณูปโภค	๕.๒.๑ โครงการนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดิน ๕.๒.๒ โครงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานและข้อมูล และพัฒนาเครือข่ายระบบสารสนเทศสาธารณูปโภค ๓ มิติ

สรุปรายละเอียดด้านสาธารณูปโภค

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๕.๑.๑ โครงการพัฒนาแนวป้องกันน้ำท่วม	←				→											กทม. (สำนักการระบายน้ำ)	๒,๒๗๖	กทม.	ระบบป้องกันน้ำท่วมถูกซ่อนหรือแทรกตัวอยู่กับโครงสร้างเมืองเก่าได้อย่างกลมกลืน	มีระบบป้องกันน้ำท่วมที่สอดคล้องกับโครงสร้างเมืองเก่า บริเวณแนวกำแพงป้องกันน้ำท่วมริมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะทาง ๑๓.๕ กม. และแนวเขื่อนริมคลองสำคัญฝั่งธนบุรี ระยะทาง ๕.๖ กม.
๕.๑.๒ โครงการฟื้นฟูระบบคูคลอง และปรับปรุงคุณภาพน้ำ	←															กทม. (สำนักการระบายน้ำ)	๑,๗๒๘.๖	กทม.	แม่น้ำ คู คลองกลับมามีบทบาทสำคัญ และใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะสูงสุด	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ เช่น บริเวณคลองรอบกรุง คลองมหานาค ได้รับการขุดลอกคลอง กำจัดขยะและของเสีย - มีโรงงานควบคุมคุณภาพน้ำขนาดเล็กคลองบางกอกใหญ่ ๑ แห่ง และโรงควบคุมคุณภาพน้ำกรุงรัตนโกสินทร์

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
																					ได้รับการปรับปรุง ในการดำเนินการ ระยะที่ ๒
๕.๑.๓ โครงการปรับปรุงระบบการระบายน้ำ	←																กทม. (สำนักการระบายน้ำ)	๔๘๐	กทม.	ลดปัญหาน้ำท่วมและผลกระทบสิ่งแวดล้อม	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ สถานีสูบน้ำ ๓ แห่ง บ่อสูบน้ำ ๕ แห่ง และประตูระบายน้ำ ๔ แห่ง - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ สถานีสูบน้ำ ๔ แห่ง บ่อสูบน้ำ ๔ แห่ง และประตูระบายน้ำ ๔ แห่ง ได้รับการปรับปรุง - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๓ บ่อสูบน้ำ ๓ แห่ง ได้รับการปรับปรุง
๕.๒.๑ โครงการนำสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดิน	←																กทม. (สำนักการโยธา การไฟฟ้านครหลวง บริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) /	๔,๑๓๗.๒๑	กทม.	ระบบงานสายไฟฟ้าไฟฟ้าแสงสว่างและสายสื่อสารลงดิน จะช่วยให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มพื้นผิว	-สายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงใต้ดินในพื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ ระยะทาง ๓๐.๕ กม.

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
																บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)			การจราจร และ ภูมิทัศน์เมืองมี ความสวยงาม	-สายไฟฟ้าและ สายสื่อสารลงใต้ ดินในพื้นที่ ดำเนินการระยะ ที่ ๒ ระยะทาง ๒๙.๒ กม.
๕.๒.๒ โครงการจัดตั้ง ศูนย์ประสานงานและ ข้อมูล และพัฒนา เครือข่ายระบบ สารสนเทศ สาธารณูปโภค ๓ มิติ	←															กทม. (สำนักการ โยธา)	๑๓๐	กทม.	ขับเคลื่อนการ พัฒนาโครงสร้าง สาธารณูปโภคได้ อย่างมี ประสิทธิภาพ	- มีเครือข่ายระบบ สารสนเทศ สาธารณูปโภค ๓ มิติ

๖ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านสาธารณูปการ

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
ยกระดับการใช้งานสาธารณูปการ ให้สอดคล้องกับโครงสร้าง ประชากรและบริบททางสังคมที่ เปลี่ยนแปลง	๖.๑ การปรับปรุงการให้บริการสาธารณูปการ	๖.๑.๑ โครงการปรับปรุงวัดและโรงเรียนเป็นศูนย์บริการครบวงจรแก่ผู้สูงอายุและ ผู้ด้อยโอกาส ๖.๑.๒ โครงการเพิ่มประโยชน์การใช้สอยโรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ฝึกอาชีพ และพื้นที่กิจกรรมสันทนาการ
ปรับปรุงสาธารณูปการเพื่อ รองรับภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน	๖.๒ การเตรียมพร้อมสาธารณูปการเพื่อรองรับ ยามภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน	๖.๒.๑ โครงการปรับปรุงอาคารเรียนเป็นที่พักยามภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน ๖.๒.๒ โครงการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยของชุมชน

สรุปรายละเอียดด้านสาธารณูปการ

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๖.๑.๑ โครงการปรับปรุงวัดและโรงเรียนเป็นศูนย์บริการครบวงจรแก่ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส																กทม. (สำนักพัฒนาสังคม/สำนักการศึกษา/สำนักงานเขต) วัด	๙๕	กทม.	พื้นที่ที่สามารถลดต้นทุนในการพัฒนาระบบสาธารณูปการเพื่อตอบสนองกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนในสังคม (Multi-generation Community)	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ วัดและโรงเรียน ๑๐ แห่งได้รับการปรับปรุงเป็นศูนย์บริการครบวงจรแก่ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ วัดและโรงเรียน ๙ แห่งได้รับการปรับปรุงเป็นศูนย์บริการครบวงจรแก่ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส
๖.๑.๒ โครงการเพิ่มประโยชน์การใช้สอยโรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์ฝึกอาชีพ และพื้นที่กิจกรรมสันทนาการ																กทม. (สำนักการศึกษา/สำนักงานเขต) สถานศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร	๓๘	กทม.	พื้นที่ที่สามารถลดต้นทุนในการพัฒนาระบบสาธารณูปการเพื่อตอบสนองกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงในอนาคต ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อ	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ โรงเรียน ๑๐ แห่งได้รับการปรับปรุงอาคารเรียนเป็นที่พักยามภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉินและติดตั้งแผนที่ในชุมชน ๒๐๐ แห่ง

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
																			เชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Multi-generation Community)	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ โรงเรียน ๙ แห่งได้รับการปรับปรุงอาคารเรียนเป็นที่พักยามภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉินและติดตั้งแผนที่ในชุมชน ๑๘๐ แห่ง	
๖.๒.๑ โครงการปรับปรุงอาคารเรียนเป็นที่พักยามภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน	←									→							กทม. (สำนักการศึกษา/สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/สำนักงานเขต)	๔๑.๘๐	กทม.	การเตรียมความพร้อมรับมือในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- โรงเรียนจำนวน ๑๙ แห่งได้รับการแก้ไขปรับปรุงเพื่อเป็นที่พักยามภัยพิบัติและภาวะฉุกเฉิน
๖.๒.๒ โครงการติดตั้งอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยของชุมชน	←									→							กทม. (สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย/สำนักการจราจรและขนส่ง/สำนักงานเขต)	๓๗.๔๐	กทม.	การป้องกันอัคคีภัยและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ชุมชนรวมถึงสถานที่สำคัญในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ ได้รับการติดตั้งหัวจ่ายน้ำดับเพลิงจำนวน ๑๗ แห่งและติดตั้งกล้องวงจรปิด ๑๗ แห่ง - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ ได้รับการติดตั้งหัวจ่ายน้ำดับเพลิง

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
																				จำนวน ๑๗ แห่ง และติดตั้งกล้อง วงจรปิด ๑๗ แห่ง

๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๗ ด้านกายภาพและวิถีชุมชน

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
ปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชนให้ อยู่ร่วมกับมรดกวัฒนธรรมได้ อย่างเหมาะสมและส่งเสริมการ เรียนรู้แก่สาธารณะ	๗.๑ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมชุมชน	๗.๑.๑ โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการอยู่อาศัยในกลุ่มชุมชนที่สำคัญ ๗.๑.๒ โครงการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะระดับกลุ่มชุมชนภายในศาสนสถาน
ส่งเสริมการต่อยอดภูมิปัญญา และการสร้างเศรษฐกิจชุมชน	๗.๒ การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน	๗.๒.๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการภายในชุมชน ๗.๒.๒ โครงการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการดิจิทัล

สรุปรายละเอียดด้านกายภาพและวิถีชุมชน

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๗.๑.๑ โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมการอยู่อาศัยในกลุ่มชุมชนที่สำคัญ	←──																			

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน			
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕						
																				พื้นที่สาธารณะและจัดทำป้ายข้อมูล - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ จำนวน ๕ พื้นที่ เช่น กลุ่มชุมชนย่านบ้านบาตร ย่านบางลำพู ได้รับการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะและจัดทำป้ายข้อมูล	
๗.๑.๒ โครงการปรับปรุงพื้นที่สาธารณะระดับกลุ่มชุมชนภายในศาสนสถาน	←																กทม. (สำนักผังเมือง) ศาสนสถานเจ้าของพื้นที่	๓๔๔	กทม.	พื้นที่สาธารณะมีการใช้งานในชีวิตประจำวันโดยผู้อยู่อาศัยภายในชุมชน มีการออกแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้อยู่อาศัย	พื้นที่ศาสนสถาน ๓๔ พื้นที่ และพื้นที่ว่างอื่นๆในชุมชน ๕๘ พื้นที่ ได้รับการปรับปรุง
๗.๒.๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการภายในชุมชน	←																กทม. (สำนักพัฒนาสังคม)	๑๐๐	กทม.	ต้นแบบของสินค้าหรือบริการที่มาจากภูมิปัญญาและองค์ความรู้ของชุมชน	มีต้นแบบของสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากชุมชน
๗.๒.๒ โครงการส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการดิจิทัล	←																สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	๖๐	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	พื้นที่ทางเศรษฐกิจเดิมได้รับการฟื้นฟูและสร้างโอกาสความมั่นคงทาง	มีเว็บท่า (Portal web) เพื่อส่งเสริมการค้าดิจิทัล

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
																			เศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	

๘ ยุทธศาสตร์ที่ ๘ ด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์	แผนงาน	โครงการ
เพิ่มคุณค่าและความหลากหลายของการท่องเที่ยว	๘.๑ การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว	๘.๑.๑ โครงการปรับปรุงอุปกรณ์สื่อสารข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ๘.๑.๒ โครงการพัฒนาแหล่งข้อมูลวิถีชุมชน ๘.๑.๓ โครงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ๘.๑.๔ โครงการจัดระเบียบพื้นที่ท่องเที่ยว
พัฒนาระบบการให้ข้อมูลและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว	๘.๒ การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว	๘.๒.๑ โครงการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้ข้อมูลเส้นทางการท่องเที่ยว ๘.๒.๒ โครงการพัฒนาแผนที่และระบบออนไลน์เพื่อให้ข้อมูลการท่องเที่ยว
ยกระดับมาตรฐานแหล่งที่พักนักท่องเที่ยว	๘.๓ การพัฒนาแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน	๘.๓.๑ โครงการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

สรุปรายละเอียดด้านกายภาพและวิถีชุมชน

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๘.๑.๑ โครงการปรับปรุงอุปกรณ์สื่อสารข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว																กทม. (สำนักวัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว)	๑๕.๒๐	กทม.	ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของพื้นที่	มีรายละเอียดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและป้ายข้อมูลบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ เช่น พระบรมมหาราชวัง วัดชนะสงคราม ถนนราชดำเนินนอก เป็นต้น
๘.๑.๒ โครงการพัฒนาแหล่งข้อมูลวิถีชุมชน																กทม. (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)	๑๒๖	กทม.	การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพื่อสร้างการท่องเที่ยวเชิงการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของพื้นที่	มีศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชน ๑๒ แห่ง
๘.๑.๓ โครงการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม																ททท. กทม. (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)	๒,๗๙๐	ททท. กทม.	การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีธรรมเนียมและบรรยากาศการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม	- มีช่องทางประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวใน ๑๒ พื้นที่

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
																				- ปริมาณนักท่องเที่ยวและรายได้ที่เพิ่มขึ้น
๘.๑.๔ โครงการจัดระเบียบพื้นที่ท่องเที่ยว	←				→											กทม. (สำนักเทศกิจ/ สำนัก การจราจร และขนส่ง)	๖๐	กทม.	การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสวยงาม สะอาด ปลอดภัย และสะดวกตามมาตรฐานสากล	ถนนข่าวสาร ถนนราชดำเนินนอก ถนนเยาวราช และถนนทรงวาด ได้รับการจัดระเบียบพื้นที่การค้า
๘.๒.๑ โครงการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้ข้อมูลเส้นทางการท่องเที่ยว	←									→						กทม. (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)	๒๐	กทม.	นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้อย่างสะดวก	- พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ จำนวน ๖ เส้นทาง ได้รับการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้ข้อมูลเส้นทางการท่องเที่ยว - พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ จำนวน ๒ พื้นที่จุดเปลี่ยนถ่ายการสัญจร ได้รับการปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์ให้ข้อมูลเส้นทางการท่องเที่ยว

	กรอบระยะเวลา															ผู้รับผิดชอบ	วงเงิน		เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	ปีที่ ๑ - ๕					ปีที่ ๖ - ๑๐					ปีที่ ๑๑ - ๑๕						(ล้านบาท)	แหล่งเงิน		
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕					
๘.๒.๒ โครงการพัฒนาแผนที่และระบบออนไลน์เพื่อให้ข้อมูลการท่องเที่ยว	←				→											ททท.	๖๐	ททท.	นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้อย่างสะดวก	ระบบออนไลน์แสดงฐานข้อมูลและแผนที่แสดงข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยวและที่พักนักท่องเที่ยว
๘.๓.๑ โครงการส่งเสริมการพัฒนาแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน	←				→											กทม. (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)	๕๐	กทม.	การพัฒนาแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์การบริการที่ได้มาตรฐาน และมีส่วนในการสร้างรายได้ให้กับชุมชน	ที่พักนักท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่โครงการมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์และมีมาตรฐานตามสากล

การติดตามประเมินผล คุณลักษณะสำคัญของแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ คือ การกำหนดยุทธศาสตร์และกรอบการอนุรักษ์และพัฒนาในภาพรวมที่ชัดเจน แต่มีรายละเอียดการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนรายละเอียดภายใต้กรอบที่กำหนดตามความเหมาะสม จัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทแวดล้อมในปัจจุบัน และคำนึงถึงอนาคตซึ่งกำหนดให้มีการทบทวนแผนทุก ๕ ปี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ต้องประเมินผลและทบทวนการดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ ให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าทราบ

การติดตามและประเมินผล	เวลาดำเนินการ			หมายเหตุ
	ปีที่ ๑-๕	ปีที่ ๖-๑๐	ปีที่ ๑๑-๑๕	
๑. การประชุมเผยแพร่แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	✓			(หลังจากได้รับความเห็นชอบจาก ครม.)
๒. ประสานแผนงานและดำเนินการโครงการต่างๆ ของภาครัฐในพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ โดยกลไกการพิจารณาของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า	✓	✓	✓	
๓. ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทฯ	✓	✓	✓	
๔. เผยแพร่องค์ความรู้และประชาสัมพันธ์ การอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์	✓	✓	✓	
๕. ประเมิน และทบทวนการดำเนินการทุกๆ ๕ ปี รวมถึงการปรับปรุงแผนแม่บทฯ	✓	✓	✓	(ทบทวนการดำเนินการทุกๆ ๕ ปี)
๖. รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทฯ ให้คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่าทราบ	✓	✓	✓	

๓.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ไปดำเนินการ

๓.๓.๑ การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ จัดทำขึ้นตามระเบียบนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. ๒๕๔๖ หน่วยงานของรัฐต้องยึดเป็นกรอบดำเนินงานตามแผนงานโครงการที่ระบุไว้ในแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ มีบทบาทในการเป็นกรอบการประสานแผนงานและโครงการของหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น พร้อมกันนั้นยังมีบทบาทในการเป็นเครื่องมือสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรซึ่งอยู่นอกจากควบคุมของภาครัฐ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน การอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์จึงจะประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแนวทางการดำเนินการโดยภาคส่วนอื่น ๆ มีดังนี้

๑) การใช้แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์เป็นกรอบในการอนุรักษ์และพัฒนา โดยแนวทางที่ระบุในแผนผังแม่บทนั้นจะเป็นการดำเนินการของภาครัฐ ซึ่งภาคเอกชนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาพื้นที่ตามความเหมาะสม ส่วนภาคการศึกษาและภาคประชาสังคม สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทั้งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ในแต่ละพื้นที่ การใช้กลไกชุมชน และองค์กรทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในการต่อเชื่อมเพื่อขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ

๒) การสร้างกระบวนการร่วมหารือเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ให้แก่ภาคเอกชน การผลักดันให้เกิดกลไกต่าง ๆ ที่จะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการอนุรักษ์ อาจไม่จำเป็นต้องริเริ่มจากการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ แต่สามารถเสนอขึ้นมาจากภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมได้ และควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์

๓) การจัดทำธรรมนูญชุมชนเป็นกลไกที่ช่วยเสริมให้การอนุรักษ์มีความสมบูรณ์มากขึ้น หากมีกลไกการจัดทำธรรมนูญชุมชนที่จะเป็นข้อตกลงร่วมกันของแต่ละพื้นที่ย่านหรือชุมชนเอง จะช่วยสร้างความเข้าใจและป้องกันการพัฒนาที่ไม่พึงประสงค์อันจะส่งผลกระทบต่อการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า เพราะมีความละเอียดในระดับที่ได้จากการหารือร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกันตั้งแต่ขั้นตอนของการจัดทำ ซึ่งปัจจุบันมีชุมชนที่มีความพร้อมอยู่หลายพื้นที่จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ควรส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ชุมชนอื่น ๆ อีกด้วย

๓.๓.๒ รูปแบบการพัฒนา

การนำแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ไปสู่การดำเนินการ ต้องอาศัยกลไกและมาตรการต่าง ๆ ในการปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมถึงต้องอาศัยความร่วมมือขององค์กรทั้งภาครัฐ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนให้เกิดผลไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนผังแม่บทฯ ในการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ นอกจากบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่แล้ว ในบางกรณีอาจจำเป็นต้องอาศัยอำนาจกฎหมายในการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ หรือต้องอาศัยการสร้างมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดแรงกระตุ้น และสามารถขับเคลื่อนให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวนี้จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางกฎหมายและเครื่องมือทางการเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินโครงการที่ต้องอาศัยความร่วมมือของภาคเอกชนและภาคส่วนอื่น ๆ ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือและสามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสามารถชี้้นำให้เกิดการอนุรักษ์และพัฒนาได้อย่างเป็นระบบ และเป็นกลไกที่สามารถช่วยประสานให้เกิดการดำเนินงานอย่างบูรณาการ ในการดำเนินการสู่การปฏิบัติจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก และต้องใช้เครื่องมือต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

๑) เครื่องมือทางกฎหมาย คือ การใช้อำนาจของหน่วยงานตามกฎหมาย และเพิ่มเติมกลไกทางกฎหมาย เช่น การถ่ายโอนสิทธิการพัฒนา (TRD) ถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ประโยชน์จากกลไกตลาดเข้ามาสร้างความเป็นธรรมในการใช้ที่ดิน โดยที่ผู้ถือครองอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าสามารถได้รับประโยชน์จากการไม่พัฒนาพื้นที่เสื่อมศักยภาพ แลกกับผลตอบแทนที่จะได้จากการถ่ายโอนสิทธิไปยังพื้นที่อื่น จึงน่าจะเป็นกลไกที่กระตุ้นให้เกิดการอนุรักษ์อาคารของภาคเอกชนต่อไปในอนาคต

๒) เครื่องมือทางการเงิน คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในแต่ละโครงการ ของงบประมาณจากรัฐบาล นอกจากนี้เพิ่มเติมเครื่องมือทางการเงิน เช่น กองทุนเพื่อการอนุรักษ์แหล่งมรดก การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี เป็นกลไกสำคัญที่จะดึงดูดและจูงใจให้ภาคเอกชนและบุคคลทั่วไปเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ โดยรัฐสามารถประหยัดงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายในการบูรณปฏิสังขรณ์หรือฟื้นฟูแหล่งมรดก เป็นต้น

๓) เครื่องมือทางองค์กร คือ การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบ เช่น การจัดตั้งหน่วยงานเพื่อการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครเพื่อทำงานในด้านการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมเป็นการเฉพาะ สร้างกลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน และสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

๓.๓.๓ หน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนา

แผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์มีหน้าที่ชี้้นำให้เกิดภาพรวมของการดำเนินงาน และเป็นแนวทางในการประสานการดำเนินงานให้เป็นเอกภาพ โดยองค์กรที่มีอำนาจ และหน้าที่ในการกำกับดูแลภาพรวมเชิงนโยบายในปัจจุบัน ได้แก่ คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า ซึ่งมีเลขานุการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นเลขานุการ ต้องใช้แผนผังแม่บทฯ ที่ได้จัดทำขึ้นนี้เป็นเครื่องมือการกำกับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ช่วยอำนวยความสะดวกในการประสานกับรัฐบาลเพื่อจัดสรรงบประมาณ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด จึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายของการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ได้

การดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่

๑) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า มีหน้าที่ผลักดันการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทฯ ประสานรัฐบาลเพื่อสนับสนุนการขอรับการจัดสรรงบประมาณสำหรับหน่วยงานต่างๆ

๒) กรมศิลปากร มีหน้าที่สำคัญในการดูแลบำรุงรักษามรดกวัฒนธรรมในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโบราณสถานและโบราณวัตถุ เพื่อให้แหล่งมรดกในพื้นที่ได้รับการดูแลรักษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีบทบาทสำคัญในการตรากฎระเบียบเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการพัฒนา จัดทำแผนดำเนินการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนผังแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์

๔) หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เช่น กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง กรมธนารักษ์ สำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและการจราจร การไฟฟ้านครหลวง การประปานครหลวง เป็นต้น จำเป็นต้องดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ และประสานโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างบูรณาการ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแผนผังแม่บทฯ

๕) การดำเนินการของภาคส่วนอื่นๆ ซึ่งหมายถึง ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคม เช่น การจัดทำข้อมูลเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม การใช้กลไกชุมชน และองค์กรทางวัฒนธรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ การสร้างกระบวนการร่วมหารือเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ให้แก่ภาคเอกชน การจัดทำธรรมนูญชุมชน เป็นต้น

